

Edward Szafrowski

Posoborowe prawodawstwo kościelne : 71. Dekret Kongregacji Biskupów przyznający pewne uprawnienia i łaski dla Ameryki Łacińskiej i Filipin

---

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 14/3-4, 260-264

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ferentias Episcopales de experientis his super rebus hanc Sacram Congregationem certiore reddere velle, ut earundem experientiarum debita ratio habeatur in altera Congregatione Plenaria forte celebranda antequam novus Codex Iuris Canonici edatur.

Datum Romae, die 11 aprilis 1970 in memoria S. Leonis Magni, Papae et Ecclesiae Doctoris.

ślańskich. Kongregacja spodziewa się, że Konferencje Biskupie zechcą ją powiadomić o zdobytych na tym odcinku doświadczeniach, ażeby można było wykorzystać je na drugim zebraniu plenarnym, jakie odbędzie się jeszcze przed wydaniem nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego.

Dan w Rzymie, dnia 11 kwietnia 1970 roku, we wspomnienie św. Leona W., Papieża i Doktora Kościoła.

Ioannes Card. WRIGHT, Praefectus
† Petrus Palazzini, a Secretis

71.

DEKRET KONGREGACJI BISKUPÓW przyznający pewne uprawnienia i łaski dla Ameryki Łacińskiej i Filipin

DECRETUM De facultatibus et gratiis pro America Latina et pro Insulis Philippinis (AAS 62(1970)120—122)

Romani Pontifices, quoadmodum de universali Ecclesiae prosperitate ita et de particularium Ecclesiarum utilitate apprime solliciti, diligenter consuluerunt, ut Sacro- rum Antistitibus aequiore ratione ea privilegiorum et facultatum summa agnosceretur, quibus pastoralia munia efficacius expeditiusque obire valerent.

Hac sane ratione ductus, Leo XIII, fel. rec., iam anno 1897 Ordinariis locorum Americae Latinae, in utilitatem tum sacerdotum tum christifidelium, peculiaria privilegia et gratias concessit, quae, in Indicem redacta, eiusdem in Petri cathedra Successores, ad Insulas quoque Philippinas extensa, usque ad integrum annum 1969 benigne prorogarunt.

Cum autem hoc anno exeunte, Ordinarii locorum quos supra com-

Biskupi rzymscy, troszcząc się pilnie zarówno o rozwój Kościoła powszechnego, jak i o dobro kościołów partykularnych, gorliwie zabiegali o przyznawanie biskupom przywilejów i uprawnień w ten sposób, by mogli skuteczniej i bardziej sprawnie wypełnić swoje obowiązki pasterskie.

To właśnie mając na uwadze, ś.p. Leon XIII udzielił już w roku 1897 ordynariuszom miejsca Ameryki Łacińskiej specjalnych przywilejów i łask, biorąc pod uwagę pożytek zarówno kapłanów jak i wiernych. Zostały one ujęte w specjalny wykaz, a następcy Leona XIII, po rozciągnięciu ich także na wyspy Filipińskie, przedłużali ich ważność aż do końca 1969 r.

Gdy pod koniec tego roku wspomniani wyżej ordynariusze

memoravimus postulaverint, ut, prioribus manentibus adiunctis, eadem privilegia adhuc prorogarentur, Summus Pontifex Paulus Divina Providentia Pp. VI, consultis Em. is Patribus Romanae Curiae Dicasteriis praepositis, pro rebus et causis ad unumquodque spectantibus, de consilio infrascripti Cardinalis Sacrae Congregationis pro Episcopis Praefecti, oblatiis precibus annuendum censuit.

Quandoquidem nonnulla privilegia in superiore Indice contenta, ex Litteris Apostolicis „Pastorale munus” atque „De Episcoporum muneribus” Motu proprio datis, universis dioecesanis Episcopis collata sunt, ut tamen ceteri etiam locorum Ordinarii caractere episcopali non pollentes isdem fruantur, hic opportune referuntur.

Quapropter hoc Decreto idem Summus Pontifex omnibus et singulis locorum Ordinariis, Sacerdotibus et Christifidelibus dioecesium et ditium Americae Latinae et Insularum Philippinarum facultates et gratias quae infra edicuntur confirmat atque elargitur usque ad diem 31 mensis decembris anni 1979.

1. Ordinarii locorum, secluso Vicario Generali sine Episcopi speciali mandato, deputare possunt, ad Sacramentum Confirmationis administrandum, sacerdotes, quatenus fieri potest in aliqua dignitate ecclesiastica constitutos, vel munere Vicarii foranei fungentes, numquam vero simplices sacerdotes commorantes illis in locis in quibus praedictum Sacramentum administrandum erit; servata Sacrae Congregationis de disciplina Sacramentorum Instructione pro simplici sacerdote, ex Sedis Apostolicae delegatione, Sacramentum Confirmationis administrante (A. A. S., XXVII, 11 seq.).

miejsca zwrócili się z prośbą o przedłużenie na dalszy okres tych przywilejów, ponieważ nie zmieniły się warunki, Ojciec św. pap. Paweł VI, porozumiewszy się z zainteresowanymi kardynałami przewodniczącymi dykasterii Kurii Rzymskich, idąc za radą podpisanego niżej kardynała Prefekta Kongregacji Biskupów uznał, że należy zadośćuczynić tym prośbom.

Chociaż niektóre z przywilejów zawartych we wspomnianym wykazie zostały udzielone wszystkim biskupom diecezjalnym na mocy motu proprio „Pastorale munus” i „De Episcoporum muneribus”, to jednak przytacza się je tutaj, by mogli z nich skorzystać także inni ordynariusze miejsca nie posiadający sakry biskupiej.

Dlatego Ojciec święty niniejszym dekretem potwierdza i udziela wszystkim ordynariuszom miejsca, kapłanom i wiernym diecezji i krajów Ameryki Łacińskiej oraz Filipin uprawnień i łask wyliczonych poniżej z mocą obowiązującą aż do dnia 31 grudnia 1979 roku.

1. Ordynariusze miejsca, z wyłączeniem wikariusza generalnego gdy nie ma od Biskupa specjalnego zlecenia, mogą upoważniać kapłanów do udzielania sakramentu Bierzmowania. Mają to być wedle możliwości kapłani obdarzeni jakąś godnością kościelną lub pełniący funkcje dziekanów, nigdy zaś zwykli kapłani mieszkający tam, gdzie ma być udzielany sakrament Bierzmowania. Należy też zachować przepisy zawarte w Instrukcji Kongregacji Sakramentów, dotyczącej zwykłego kapłana udzielającego sakramentu Bierzmowania na mocy delegacji Stolicy Apostolskiej (AAS 27(1946)

N. B. Declaratio: Vi huius concessionis, facultas administrandi Sacramentum Confirmationis competit etiam Vicariis Capitulatibus et Administratoribus Apostolicis, licet caractere episcopali careant.

2. Idem Ordinarii locorum ad assistendum nuptiis iuxta formam a iure statutam delegare possunt sacerdotes qui Missionum causa ad evangelizandos fideles vel ad aliud exercitium pietatis implendum in longinquas regiones, a parochiali sede dissitas, pergunt, iisdem Missionibus perdurantibus, atque iis servatis, quae, prouti res ferat et loci ac temporis condiciones observare permittant, matrimonii celebrationi, ad normam canonis 1019 et seq. Codicis Iuris Canonici, praemittere debent; facta tamen huius Apostolici Indulti expressa mentione in unoquoque casu et semper firmis sacrorum canonum praescriptionibus tum de iuribus parochi servandis tum de inscriptione in libris parochialibus facienda.

3. Ordinarii locorum pariter dispensare valent tantummodo super matrimonialibus impedimentis, de quibus in Litteris Apostolicis „De Episcoporum muneribus”, Motu proprio datis die 30 iulii 1966,* cum Litteris Apostolicis „Pastorale munus” diei 30 novembris 1963 collatis; exceptis tamen mixtae religionis et cultus disparitatis impedimentis, nisi speciales facultates a Sacra Congregatione pro Doctrina Fidei obtentae fuerint.

N. B. Wyjaśnienie: Na mocy niniejszego zezwolenia władza udzielania sakramentu Bierzmowania przysługuje także wikariuszom kapitulnym i administratorom apostołskim, chociażby nie posiadali sakry biskupiej.

2. Wspomniani powyżej ordynariusze mogą delegować do asystowania przy małżeństwach zgodnie z formą określoną przez prawo, tych kapłanów, którzy w celach misyjnych dla ewangelizowania wiernych lub wykonywania innego pobożnego zajęcia udają się do regionów oddalonych od siedziby parafialnej. Odnosi się to do czasu trwania pracy misyjnej. Trzeba też wypełnić — na ile na to pozwala dany wypadek jak również warunki miejsca i czasu — formalności, które na mocy kanonu 1019 i ns. Kodeksu Prawa Kanonicznego powinny poprzedzić zawarcie małżeństwa. W każdym wypadku trzeba uczynić wyraźną wzmiankę o niniejszym indulcie apostołskim i zawsze należy zachować przepisy prawa kanonicznego dotyczące uprawnień proboszczowskich i nakazujące spisać akt w księgach parafialnych.

3. Ordynariusze miejsca mogą dyspensować tylko od tych przeszkód, o których mowa w Motu proprio „De Episcoporum muneribus” z dnia 30 lipca 1966 r.* w zestawieniu z pismem apostołskim „Pastorale munus” z dnia 30 listopada 1963 r. — z wyłączeniem jednak przeszkód odmiennego wyznania i różnej religii, o ile nie otrzymali specjalnych uprawnień od Kongregacji Nauki Wiary. Tymże ordynariuszom udziela

* W tekście oryginalnym jest zapewne błąd drukarski co do daty wydania dokumentu. Motu proprio „De Episcoporum muneribus” nosi datę: 15 czerwca 1966 r. (przyp. tłum.).

Insuper venia iisdem conceditur decernendi atque declarandi legitimam prolem nupturientium, dummodo ipsa in adulterio ne sit concepta; facta in unoquoque casu, etiam in concedendis dispensationibus, huius Apostolici Indulti expressa mentione.

4. Conceditur pariter ut Sacra Olea etiam antiqua, non ultra duos annos, adhiberi possint, dummodo ne sint corrupta et nova vel recentiora Sacra Olea, peracta omni diligentia, haberi nequeant.

5. Ordinarii locorum permittere possunt ut sacerdotes celebrent extra locum sacrum, tantum tamen in fidelium bonum et dummodo celebrationis locus sit decens atque honestus (Cfr. „Pastorale munus”, n. 7 et „Institutio generalis Missalis Romani”, n. 260).

6. Ordinarii locorum concedere possunt sacerdotibus facultates celebrandi in navi sacrosanctum Missae Sacrificium, durante dumtaxat tempore itineris, dummodo locus, in quo Missa litanda est, nihil indecens aut indecorum praeferat, mare aut flumen sit adeo tranquillum, ut quodcumque e Calice effusionis Sacrarum Speciarum periculum absit; atque sacerdos, superpelliceo indutus, si adsit, celebranti presbytero adstat.

7. Omnibus autem Americae Latinae Christifidelibus permittitur ut a festo in Praesentatione Domini usque ad diem 16 mensis iulii, in Commemoratione B. M. V. de Monte Carmelo, praecepto annuae pachalis Communionis satisfacere possint.

Contrariis quibusvis non ob-

się ponadto zezwolenia na orzekanie i ogłaszanie prawego pochodzenia potomstwa nupturientów byleby nie chodziło o dzieci poczęte w cudzołóstwie. W każdym wypadku, nawet gdy idzie o udzielenie dyspensy, trzeba czynić wzmiankę o niniejszym indulgencjach apostołskim.

4. Zezwala się także na używanie olejów świętych nawet starych, ale nie mających ponad dwa lata, byleby tylko nie były zepsute, a nowych lub świeższych Olejów św. nie można było dostać mimo zastosowania wszelkiej pilności.

5. Ordynariusze miejsca mogą zezwalać kapłanom na odprawienie Mszy św. poza miejscem świętym, jednakże tylko dla dobra wiernych i byleby miejsce odprawiania było godne i odpowiednie (por. „Pastorale munus”, n. 7 „Wprowadzenie ogólne do Mszału Rzymskiego”, n. 260).

6. Ordynariusze miejsca mogą udzielać kapłanom zezwolenia na odprawianie Mszy św. na okręcie, ale tylko w czasie trwania podróży, byleby miejsce, w którym ma być odprawiana Msza św. było odpowiednie, a morze lub rzeka na tyle spokojne, ażeby wykluczyć niebezpieczeństwo rozlania świętych postaci z kielicha. Jeżeli jest do dyspozycji kapłan, powinien ubrany w komżę asystować odprawiającemu kapłanowi.

7. Zezwala się wszystkim wiernym Ameryki Łacińskiej, by corocznej Komunii św. wielkanocnej mogli zadośćuczynić, poczynając od święta Matki Bożej Gromnicznej aż do dnia 16 lipca, tj. Wspomnienia Matki Bożej Karmelitańskiej.

Bez względu na jakiegokolwiek

stantibus, etiam speciali mentione dignis.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Episcopis, die 6 mensis decembris anno 1969.

Carolus Card. CONFALONIERI
Praefectus

† Ernestus Civardi, Archiep. tit.
Serdicen., a Secretis

przeciwne zarządzenia, chociażby były godne specjalnej wzmianki.

Dan w Rzymie, w Siedzibie Kongregacji Biskupów, dnia 6 grudnia 1969 r.

Carol Kard. CONFALONIERI
Prefekt

† Ernest Civardi, arcp. Serd.
Sekretarz

72.

ODPOWIEDŹ PAPIESKIEJ KOMISJI INTERPRETACJI DEKRETÓW SOBORU WATYKAŃSKIEGO dotycząca uprawnień diakonów

PONTIFICIA COMMISIO DECRETIS CONCILII VATICANI II INTERPRETANDIS

Responsum ad propositum dubium

(AAS 61(1969)348)

Patres Pontificiae Commissionis Decretis Concilii Vaticani II interpretandis, proposito in plenario coetu quod sequitur dubio, respondendum censuerunt ut infra:

D. — Utrum, iuxta Litteras Apostolicas „Sacrum Diaconatus ordinem”, diei 18 iunii 1967, n. 22,4, collatas cum Constitutione dogmatica de Ecclesia „Lumen Gentium” diei 21 novembris 1964, n. 29, clausula „ubi deest sacerdos” requiratur ad validitatem delegationis quae fit Diacono pro assistendo matrimonio.

R. NEGATIVE, seu clausulam supradictam non esse ad validitatem requisitam.

Ssmus Dominus Noster Paulus Pp. Vi in Audientia die 4 Aprilis 1969 infrascripto impertita supradictam decisionem ratam habuit, adprobavit et publicari iussit.

Prericles Card. FELICI
Praeses

Ojcowie Papieskiej Komisji Interpretacji Dekretów Soboru Watykańskiego II, po przedstawieniu im na plenarnym posiedzeniu podanej poniżej wątpliwości, uznali, że należy dać następującą po wątpliwości odpowiedź:

W. — Czy klauzula „tam, gdzie nie ma kapłana”, zawarta w n. 22,4 pisma apostolskiego „Sacrum Diaconatus ordinem” z dnia 18 czerwca 1967 r. w zestawieniu z n. 29 Konstytucji dogmatycznej o Kościele „Lumen Gentium” z dnia 21 listopada 1964 r. — wymagana jest do ważności delegacji udzielanej diakonowi dla asystowania przy zawieraniu małżeństwa.

O. NIE, czyli powyższa klauzula nie jest wymagana do ważności.

Ojciec św., Pap. Paweł VI na audiencji udzielonej w dniu 4 kwietnia 1969 r. podpisanemu niżej, zatwierdził powyższą decyzję i nakazał ją opublikować.

Perykles Kard. FELICI
Przewodniczący